

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Carles Causa | Va ser un acte entrançable. Al cementiri de Figueres, davant la tomba familiar, un grup d'amics, a pluja batent, amb el paraigua obert i amb la cobla Ciutat de Girona protegida per un tenderol, van evocar el polític figuerenc Carles Causa (1949-1979). Va ser el matí del 24 de gener. Els torns de paraula van ser a càrrec del mestre de cerimònies, Alfons Romero, i van ser sentides i apassionades les intervencions de Joan Olòriz, diputat estat; de Pere Crosas (en Pere *Paleta*), i de la vídua de Causa, Teresa Bofill, que hi era amb Aleix Causa, el fill. A més del record del conveí, fill de Discos Causa del carrer de Girona, va ser evocat el multitudinari enterrament que la ciutat li va dedicar. A l'acte també van ser presents les dependents del que llavors n'era el comerç familiar. A tall d'il·lustració musical de les intervencions, la

>> Cartell de l'acte en vindicació de Carles Causa. (FOTO: ARXIU COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ)

cobla va executar «La Marsellesa», la sardana «Per tu ploro», l'«Himno de Riego»... i «La Internacional», unes composicions que eren cares a qui va ser militant del PSUC.

Llevantades a l'Escala | Els dies de mal temps —i sempre que hi ha temporal—, l'Escala va tornar a ser l'epicentre alt-empordanès de les imatges que tots els mitjans van publicar sobre la singularitat meteorològica. Diaris de paper i digitals, telenotícies i informatius van exhibir les espectaculars fotografies i seqüències que el mar embravint va facilitar a la vila costanera. Són dos els punts que capten especialment l'atenció dels observadors del particular comportament de les onades empeses pel vent. Un, el punt urbà conegut com la Punta, la punxa rocallosa on s'alça el *Monument a la gent del mar* que, seguint el ritme de la maror, una vegada i una altra va quedant momentàniament cobert d'aigua; l'infatigable pintor Lluís Roura, resident al poble, sovint en facilita i difon imatges. L'altre lloc on el xoc dels extraordinaris embats del mar resulta molt espectacular és als espadats de punta Montgó, però la natura no posa fàcil observar l'espectacle.

El caballero del dragón | Fernando Colomo, el director d'aquest film, va qualificar de «fill de puta» (de nen viciat, consentit i maleducat) l'actor Klaus Kinski (1926-1991) quan es va morir. Es veu que, durant el rodatge de la pel·lícula —caríssima i un fracàs a la taquilla—, de la qual ara s'ha commemorat el quarantè aniversari (feia quinze anys que el col·leccionista Lluís Benejam ja n'havia organitzat una evocació), Kinski no va fer res més que *putejar-los*, a banda d'assetjar María Amor, la protagonista. En bona part es va filmar al castell de Recasens i, com deuen recordar Joan Ventura i Josep Ministral, pagaven 2.500 *peles* per fer-hi d'extres vestits amb unes malles velles que ja havien servit per a *El Cid* de Charlton Heston. A *El caballero...* surt una princesa —l'actriu que ja hem esmentat—, una mena de sant Jordi salvador (Miguel Bosé) i el corresponent segrestador feudal. Fernando Rey, un altre dels actors, va acabar amb alguna costella avariada.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

La rehabilitació de Santa Maria del Collet | Fa uns mesos ens assabentàvem de la bona notícia que el monestir de Santa Maria del Collet, també conegut com a Santa Maria del Mar, situat a Calonge i Sant Antoni, es rehabilitarà amb l'objectiu de convertir-lo en un espai cultural i docent, en estreta vinculació amb el jaciment arqueològic de la vil·la romana propera. Santa Maria del Collet, conjunt arquitectònic declarat bé cultural d'interès local, antigament era un petit monestir de monges benedictines i ara està en un estat de conservació deficient, tot i el seu gran valor patrimonial. Sense data concreta de construcció, consta que el monestir ja existia l'any 1238. La comunitat de monges, dedicades a la pregària, el treball i l'acollida de pelegrins, hi va residir durant alguns segles, al llarg dels quals va patir atacs de pirates, inundacions, epidèmies i males collites. Tot plegat va fer que cada vegada hi hagués menys religioses al monestir, i les edificacions del conjunt es van degradar amb el temps. La desamortització de béns de l'Església del segle XIX va convertir l'edifici principal en una masia. S'hi han fet algunes obres, com ara la instal·lació d'una campana nova, el 2014, però no ha estat fins ara que s'ha plantejat una rehabilitació més a fons de l'espai. L'actuació convertirà l'edifici en un punt d'interpretació de la vil·la romana (ocupada del segle II aC al

>> Part de l'edifici del monestir de Santa Maria del Collet. (FOTO: AJUNTAMENT DE CALONGE I SANT ANTONI)

vi dC i declarada espai de protecció arqueològica per la Generalitat el 2002), amb l'objectiu de protegir la zona de la pressió urbanística costanera.

Donació del ceramista Carles Sala

El ceramista i artista Carles Sala, de la Bisbal d'Empordà, ha fet una donació de cent vuit peces al Terracotta Museu: setanta-tres obres pròpies i trenta-cinc peces creades conjuntament, en els anys vuitanta del segle passat, amb el pintor barceloní establert a Palafrugell Modest Cuixart (1925-2007). Cuixart va voler experimentar, en aquella època, amb l'argila cuita. Fruit d'aquella col·laboració va sorgir una col·lecció d'unes tres-centes peces, amb formes singulars i plenes de la fantasia de Cuixart, que combinen la terra i l'argila amb materials preciosos. La donació ha coincidit amb la publicació del llibre *Carles Sala, d'oller a artista de la ceràmica*, escrit per Vicenç Rosich (1949-2024), amic de Sala i més conegut per haver estat president del Col·legi de Mediadors d'Assegurances de Girona i de Catalunya. El llibre sobre el ceramista en repassa la vida, la trajectòria professional i artística, i els viatges que va fer a França, el Japó, Cuba i l'Àfrica per aprendre diferents tècniques i ensenyar-les després als aprenents de l'ofici. El museu ha exposat les obres de Carles Sala de manera que es pot observar l'evolució constant de l'artista i el seu esforç per innovar en colors i tècniques. Tal com defineix la presentació que el museu va fer fa uns mesos de les obres exposades, Sala ha portat la ceràmica bisbalenca «cap a una ceràmica d'autor».

>> Sofia Garçon durant l'acte de presentació del llibre *Fontanals de Cerdanya* al local social de Queixans, el gener d'enguany.

Puigcerdà (2015), la vall del riu Duran (2021), Bolvir (2022) i Guils de Cerdanya (2025).

Sofia Garçon centrà l'acte en el treball de recerca que va fer i en els projectes que s'han obert gràcies a la investigació, i va agrair la col·laboració dels veïns del municipi, que ha estat fonamental per poder desenvolupar alguns dels temes. Un estudi centrat en la consulta de fonts primàries en arxius i una extensa bibliografia que li han permès treballar un ventall de temes que van des de l'arqueologia fins al turisme passant per la història, el patrimoni i l'agricultura, entre d'altres.

La recerca de Garçon, d'un rigor excepcional, ha quedat recollida en la primera monografia dedicada íntegrament al municipi de Fontanals de Cerdanya.

L'àngel de la mort, patrimoni escultòric al cementiri de Puigcerdà

La brigada de l'Ajuntament de Puigcerdà ha fet una intervenció a la tomba de la família d'industrials puigcerdanencs Salvadó Simón, situada al cementiri de la mateixa població.

Es tracta d'una obra d'art funerari presidida per l'escultura *L'àngel de la mort*, obra de l'escultor Rossend Nobas feta el 1882 en marbre de Carrara. La resta del conjunt va ser concebut per l'arquitecte Emili Sala.

La tomba presentava signes evidents d'abandó i l'actuació ha permès consolidar el basament de granit, que patia importants desprendiments, i la tanca de ferro que, si bé en mal estat, es manté dreta a tot el volt de la tomba. En un futur, caldria valorar la possibilitat de restaurar el conjunt, i especialment l'escultura, perquè en l'estat que presenta actualment, per exemple, es fa difícil valorar el treball que Nobas va fer a les ales de l'àngel. El sepulcre mereix ser reivindicat, ja que es tracta d'una de les millors obres del patrimoni escultòric del segle XIX que es conserven a la vila.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Un nou reconeixement a la plaça Major d'Olot | Aquest espai urbà ha estat nominat al Premi d'Arquitectura Contemporània de la Unió Europea - Premis Mies van der Rohe 2026. Darrerament, s'han anunciat les quaranta

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

Sofia Garçon publica la primera monografia de Fontanals | El darrer 10 de gener, Sofia Garçon presentà el llibre *Fontanals de Cerdanya*, de la col·lecció «Quaderns de la Revista de Girona» al local social de Queixans. Es tracta del setè volum que la col·lecció dedica a la Cerdanya després de la publicació dels quaderns de Puigcerdà (1993), Llívia (2000), la Vila Nova de

>> Vista parcial de la plaça Major d'Olot, l'any 2025. (Foto: QUIM ROCA MALLARACH)